

Kárná odpovědnost u svobodných povolání

Disciplinary Liability of Professional Services

ABSTRAKT: Článek se zabývá problematikou kárné odpovědnosti jednotlivých svobodných profesí a dalších profesí v resortu spravedlnosti. Srovnává rozsah jejich kárné odpovědnosti dle příslušné právní úpravy a výši sankcí. Dále obsahuje shrnutí výsledků šetření mezi jednotlivými samosprávnými komorami a justičními organizacemi o počtu evidovaných příslušníků jednotlivých profesí a množství jejich kárných deliktů. Článek byl prezentován v rámci 27. mezinárodní vědecké konference soudního inženýrství ExFoS v Brně dne 1. 2. 2018.

KLÍČOVÁ SLOVA: znalci, kárná odpovědnost, přestupky, zákon o znalcích, svobodná povolání

ABSTRACT: The article deals with the issue of disciplinary liability of individual professions and other professions in the field of justice. It compares the extent of their disciplinary liability according to the relevant legislation and the level of sanctions. It also contains a summary of the results of investigations between individual self-governing chambers and judicial organizations and the number of registered members of individual professions and the amount of their disciplinary offenses. The paper was presented in the 27th International Scientific Conference of Forensic Engineering ExFoS in Brno on February 1, 2018.

KEYWORDS: experts, disciplinary liability, offenses, Act on Experts, individual professions

1. ÚVOD

Znalecká činnost, pokud je vykonávána fyzickými osobami (problematika znaleckých ústavů, resp. specializovaných profesních obchodních korporací je v tomto článku vynechána), se řadí mezi tzv. svobodná povolání. Tato povolání (profese) se vyznačují tím, že jsou vykonávána vysoce erudovanými odborníky, kteří získali oprávnění k výkonu jejich činnosti na základě splnění určitých přísných kvalifikačních podmínek. Standardně bývá požadováno vysokoškolské vzdělání, určitá minimální délka odborné praxe a absolutorium zákonem definované zkoušky. S výkonem jejich činnosti bývá spojena vysoká odpovědnost a výsledky činnosti těchto profesí mají závažný společenský dopad. Proto je přístupováno k odlišné formě regulace výkonu těchto činností, na rozdíl od standardního živnostenského podnikání. Ve většině případů je pro výkon těchto profesí uplatňována tzv. stavovská samospráva, kdy je zákonem zřízena profesní stavovská komora. Této komoře je pak zákonem svěřeno vydávání vnitřních předpisů a řešení kárné (disciplinární) odpovědnosti jejich členů v případě pochybení. Níže je rozebrána kárná odpovědnost jednotlivých svobodných povolání a sankce za jejich případná pochybení. V další části článku je uveden přehled počtu evidovaných členů

pro jednotlivá povolání a množství kárných řízení, která byla vedena s jejich členy. Jelikož znalci jsou osoby, které se podílí na soudním řízení, je pro srovnání uvedena i kárná odpovědnost soudců a státních zástupců.

2. LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA KÁRNÉ ODPOVĚDNOSTI JEDNOTLIVÝCH SVOBODNÝCH PROFESÍ A DALŠÍCH PROFESÍ V RESORTU SPRÁVEDLNOSTI

2.1 Znalci

Výkon činnosti (soudních) znalců upravuje zákon č. 36/1967 Sb. Pro oblast výkonu znalecké profese není zřízena žádná profesní samosprávná komora, tudíž ani neexistují stavovské předpisy.

Znalec se dopustí přestupku tím, že:

- vykoná znaleckou činnost v rozporu s § 8 (povinnost vykonávat činnost řádně, ve stanovené lhůtě, oboru a odvětví, pro které byl jmenován),
- vykoná svoji činnost v rozporu s § 10 (povinnost vykonávat činnost osobně, pokud přibere konzultanta, musí uvést tuto okolnost spolu s důvody, které k ní vedly, v posudku),

Dodáno autory do redakce 26. 3. 2017. • Recenzní řízení od 28. 3. do 5. 4. 2018.

JUDr. Ing. Zdeněk Dufek, Ph.D., Fakulta stavební, Vysoké učení technické v Brně, Veverí 331/95, 602 00 Brno, e-mail: dufek.z@fce.vutbr.cz
Doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D., Ústav soudního inženýrství, Vysoké učení technické v Brně, Purkyňova 464/188, e-mail: ales.vemola@usi.vutbr.cz

- c) poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 10a nebo o této povinnosti nepoučí další osoby, které se podílely na znalecké činnosti,
- d) v rozporu s § 11 podá znalecký posudek ve věci, z níž byl jako znalec vyloučen,
- e) v rozporu s § 12 bez vážných důvodů odmítne orgánu veřejné moci podat znalecký posudek,
- f) v rozporu s § 13 opakovaně nepodepíše nebo nepřipojí otisk pečeti na písemný znalecký posudek,
- g) v rozporu s § 15 nevede znalecký deník nebo ho nevede řádně,
- h) v rozporu s § 17 odst. 3 nesprávně vyúčtuje odměnu za podání znaleckého posudku,
- i) v rozporu s § 20 odst. 4 vykonává činnost znalce v době pozastavení práva vykonávat tuto činnost.

Za přestupek podle odstavce písm. b), f), g) nebo h) lze uložit pokutu do 50 000 Kč a za přestupek podle písm. a), c), d), e) nebo i) pokutu do 100 000 Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu znalců. Při stanovení druhu a výměry správního trestu za přestupek podle odstavce 3 se přihlídně též ke skutečnosti, zda již v minulosti byla znalci udělena výstraha.

Na konci minulého volebního období Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky byl předložen do sněmovny návrh nového zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Tento návrh zákona rovněž nepočítal se zřizováním samosprávné stavovské organizace. Oproti stávající platné právní úpravě však obsahoval podstatné rozšíření výčtu přestupků a navýšení sankcí. Podle tohoto návrhu znalec, znalecká kancelář nebo znalecký ústav se dopustí přestupku tím, že:

- a) vykonává znaleckou činnost v rozporu s § 1 odst. 3 nebo 4 (znalec je povinen vykonávat znaleckou činnost řádně, a to zejména s náležitou odbornou péčí, nezávisle, nestranně, hospodárně a ve sjednané lhůtě, znalec vykonává znaleckou činnost osobně; to platí i v případě, že znaleckou činnost vykonává ve znalecké kanceláři),
- b) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 20 odst. 1 nebo 2,
- c) nepoučí o povinnosti mlčenlivosti další osoby, které se podílely na znalecké činnosti,
- d) v rozporu s § 19 neoznámí zadavateli bezodkladně skutečnosti, pro kterou nesmí vykonat znalecký úkon, nebo vykoná znalecký úkon ve věci, v níž měl být vyloučen,
- e) v rozporu s § 22 odmítne orgánu veřejné moci vykonat znalecký úkon, nebo v rozporu s § 25 odst. 6 odmítne písemný znalecký úkon osobně stvrdit, doplnit nebo jeho obsah blíže vysvětlit,
- f) v rozporu s § 27 vykonává činnost znalce v době pozastavení práva vykonávat tuto činnost,
- g) neoprávněně opatří znaleckou pečeti listinu, která není znaleckým posudkem,
- h) sjedná smluvní odměnu v rozporu s § 30 odst. 3,
- i) nepředloží na žádost orgánu dohledu jím zpracovaný znalecký posudek,
- j) nezajistí, aby znalecký posudek obsahoval veškeré požadované náležitosti podle § 25,
- k) nevyhotoví stejnopis znaleckého posudku předloženého v listinné podobě nebo neuschová jeho po dobu alespoň po dobu 10 let,

- l) nezapisuje údaje do evidence podle § 1 odst. 5 nebo § 26 odst. 2 až 5 nebo je nezapisuje řádně,
- m) nesplní svou oznamovací povinnost podle tohoto zákona řádně a ve stanovené lhůtě,
- n) nesprávně vyúčtuje znalečné.

Za přestupek podle písm. l) až n) lze uložit pokutu až do výše 100 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. h), i) nebo k) pokutu do 250 000 Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu a za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až g) nebo j) lze uložit pokutu až do výše 500 000 Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu. Za přestupek podle tohoto návrhu zákona nelze napomenutí ani upustit od uložení správního trestu.

Tento návrh zákona, který byl předložen Vládou ČR jako sněmovní tisk č. 1025, nebyl ve volebním období 2013–2017 přijat. Jeho projednávání bylo ukončeno v prvním čtení.

2.2 Advokacie

Kárnou odpovědnost advokátů upravuje zákon č. 85/1996 Sb. Kárným proviněním dle tohoto právního předpisu je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi zákonem o advokacii nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem.

Za kárné provinění lze advokátovi uložit některé z těchto kárných opatření:

- a) napomenutí,
- b) veřejné napomenutí,
- c) pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem (od ledna 2018 činí minimální mzda 12 200 Kč, pokuta tedy může být maximálně 1 220 000 Kč),
- d) dočasný zákaz výkonu advokacie uložený na dobu od šesti měsíců do tří let,
- e) vyškrtnutí ze seznamu advokátů,
- f) odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu,
- g) dočasný zákaz výkonu činnosti správy cizího majetku uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti.

2.3 Notářství

Kárnou odpovědnost notářů upravuje zákon č. 358/1992 Sb. Dle tohoto právního předpisu kárným proviněním notáře, kandidáta nebo koncipienta je:

- a) závažné nebo opětovné porušení jeho povinností stanovených tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem nebo předpisem komory, anebo usnesením orgánu notářské samosprávy, nebo
- b) závažné nebo opětovné narušení důstojnosti notářského povolání jeho chováním.

Notáři lze za kárné provinění uložit některé z těchto kárných opatření:

- a) písemné napomenutí,
- b) pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, nebo

- c) odvolání notáře.

2.4 Daňové poradenství

Kárnou, resp. v tomto případě disciplinární, odpovědnost daňových poradců upravuje zákon č. 523/1992 Sb. Za závažné nebo opětovné porušení povinností podle tohoto zákona, zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo jiného zákona upravujícího práva a povinnosti daňového poradce při poskytování daňového poradenství daňovým poradcem může komora daňovému poradci uložit, nejde-li přitom o trestný čin, některé z těchto disciplinárních opatření:

- pisemné napomenutí,
- pokutu až do výše 100 000 Kč,
- pozastavení výkonu daňového poradenství až na dobu jednoho roku,
- vyškrtnutí ze seznamu.

2.5 Audit

Kárnou odpovědnost auditorů upravuje zákon č. 93/2009 Sb. Za zaviněné porušení povinností stanovené tímto zákonem, jiným právním předpisem upravujícím výkon auditorské činnosti, etickým kodexem, vnitřními předpisy Komory auditorů nebo auditorskými standardy, která není přestupkem podle hlavy XI (přestupky), může Komora auditorů statutárnímu auditorovi uložit některé z těchto opatření:

- napomenutí,
- veřejné napomenutí,
- pokuta do výše 1 000 000 Kč,
- zákaz výkonu auditorské činnosti na dobu nejdéle 5 let,
- vyloučení z výkonu funkce člena řídicího orgánu auditorské společnosti na dobu nejdéle 3 roky.

2.6 Exekutoři

Kárnou odpovědnost exekutorů upravuje zákon č. 120/2001 Sb. Dle tohoto zákona kárným deliktem je:

- porušení povinností exekutora, kandidáta nebo koncipienta stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory,
- jednání, jímž exekutor narušuje důstojnost exekutorského povolání nebo ohrožuje důvěru v nezávislý, nestranný, odborný a spravedlivý výkon exekuční činnosti, případně odborný výkon další činnosti, nebo
- jednání, jímž kandidát nebo koncipient narušuje důstojnost exekutorského povolání nebo ohrožuje důvěru v odborný výkon činnosti exekutora.

Závažným kárným deliktem je závažné:

- porušení povinností exekutora, kandidáta nebo koncipienta stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory,
- jednání, jímž exekutor narušuje důstojnost exekutorského povolání nebo ohrožuje důvěru v nezávislý, nestranný, odborný a spravedlivý výkon exekuční činnosti, případně odborný výkon další činnosti, nebo
- jednání, jímž kandidát nebo koncipient narušuje důstojnost exekutorského povolání nebo ohrožuje důvěru v odborný výkon činnosti exekutora.

Za kárný delikt exekutora se považuje i:

- porušení povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory, nebo
- jednání, jímž se narušuje důstojnost exekutorského povolání nebo ohrožuje důvěra v nezávislý, nestranný, odborný a spravedlivý výkon exekuční činnosti, případně odborný výkon další činnosti, dopustil-li se jich zaměstnanec exekutora.

Za závažný kárný delikt exekutora se považuje i závažné:

- porušení povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory, nebo
- jednání, jímž se narušuje důstojnost exekutorského povolání nebo ohrožuje důvěra v nezávislý, nestranný, odborný a spravedlivý výkon exekuční činnosti, případně odborný výkon další činnosti, dopustil-li se jich zaměstnanec exekutora.

Exekutorovi lze za kárný delikt uložit některé z těchto kárných opatření:

- pisemné napomenutí,
- veřejné napomenutí,
- pokutu do 2 500 000 Kč,
- odvolání z exekutorského úřadu.

2.7 Autorizovaní architekti, inženýři a technici činní ve výstavbě

Kárnou odpovědnost autorizovaných architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě upravuje zákon č. 360/1992 Sb. Tento zákon je společný pro dvě profesní komory – Českou komoru architektů a Českou komoru autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Dle tohoto zákona za závažné nebo opětovné porušení povinností autorizované osoby stanovené tímto zákonem komora autorizované osobě uloží, nejde-li o trestný čin, některé z těchto disciplinárních opatření:

- pisemnou důtku,
- pokutu až do výše 50 000 Kč,
- pozastavení autorizace na dobu nejvýše tří let,
- odejmutí autorizace.

Rozhodnutí o disciplinárním opatření může současně obsahovat rozhodnutí o zákazu výkonu funkcí v Komoře.

2.8 Lékaři, stomatologové a lékárníci

Kárnou odpovědnost lékařů, stomatologů a lékárníků upravuje zákon č. 220/1991 Sb. Tento zákon je společný pro tři profesní komory – Českou lékařskou komoru, českou stomatologickou komoru a Českou lékárnickou komoru. Dle tohoto zákona každý člen komory má povinnost:

- vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony,
- dodržovat organizační, jednací, volební a disciplinární řád komory,
- řádně platit stanovené příspěvky,
- oznámit příslušným orgánům komory změny související s výkonem lékařského nebo lékárnického povolání,
- v případech stanovených komorou uzavřít odpovědnostní pojištění.

Čestná rada okresního sdružení může uložit za porušení výše uvedených povinností člena komory jako disciplinární opatření:

- a) důtku,
- b) pokutu od 2 000 do 20 000 Kč.

Za závažné porušení povinností člena komory vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony, může dále čestná rada komory uložit jako disciplinární opatření:

- a) pokutu od 3 000 do 30 000 Kč,
- b) podmíněné vyloučení z komory,
- c) vyloučení z komory.

Vedle kárné odpovědnosti lékařů podle zákona č. 220/1991 Sb. je ještě odpovědnost lékařů za výkon povolání upravena v zákoně č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách, kde je určena maximální výše sankce za přestupek podle tohoto zákona ve výši 1 mil. Kč.

2.9 Veterinární lékaři

Kárnou odpovědnost veterinárních lékařů upravuje zákon č. 381/1991 Sb. Dle tohoto zákona za závažné nebo opětovné porušení povinností může čestná rada uložit členu Komory některé z těchto disciplinárních opatření:

- a) písemné napomenutí,
- b) pokutu do výše 30 000 Kč,
- c) podmíněné vyškrtnutí ze seznamu členů Komory,
- d) vyškrtnutí ze seznamu členů Komory až na dobu pěti let.

2.10 Patentoví zástupci

Kárnou odpovědnost patentových zástupců upravuje zákon č. 381/1991 Sb. Dle tohoto zákona disciplinárním proviněním je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených patentovému zástupci, společnosti patentových zástupců nebo asistentovi zákonem nebo profesním předpisem. Patentovému zástupci lze za disciplinární provinění uložit některé z těchto disciplinárních opatření:

- a) písemné napomenutí,
- b) veřejné napomenutí,
- c) pokutu až do výše 100 000 Kč,
- d) pozastavení oprávnění k poskytování služeb patentového zástupce až na dobu 3 let,
- e) vyškrtnutí ze seznamu patentových zástupců.

Při ukládání disciplinárních opatření se přihlídnou k závažnosti protiprávního jednání, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž bylo spácháno. Jedná-li se o méně závažné porušení povinností, lze od uložení disciplinárního opatření patentovému zástupci nebo asistentovi nebo společnosti patentových zástupců upustit, pokud samotné projednání disciplinárního provinění je možno považovat za postačující.

2.11 Státní zástupci a soudci

Činnost státních zástupců je upravena v zákoně č. 283/1993 Sb. Činnost soudců je upravena v zákoně č. 6/2002 Sb. Státní zástupci ani soudci nemají svoji profesní samosprávu a jejich činnost nepatří mezi tzv. svobodná povolání, nicméně s ohledem na skutečnost,

že jejich činnost spadá do resortu spravedlnosti stejně jako činnost znalců, uvádíme je pro srovnání v tomto přehledu.

Kárným proviněním dle zákona o státním zastupitelství je zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž ohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce. Za kárné provinění lze státnímu zástupci uložit podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření:

- a) důtku,
- b) snížení platu až o 30 % na dobu nejdéle 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se státní zástupce dopustil v době před zaházením kárného postihu, na dobu nejdéle 2 let (platová základna státních zástupců činila v roce 2017 částku 72 441 Kč/měs., maximální sankce tedy může činit ze základního platu částku 261 tis. Kč),
- c) odvolání z funkce.

Od uložení kárného opatření lze upustit, pokud projednání kárného provinění státního zástupce je postačující. Drobné nedostatky a poklesky může vedoucí státní zástupce státnímu zástupci písemně vytknout, aniž by podal návrh na zahájení kárného řízení.

Kárným proviněním soudce dle zákona o soudech a soudcích je zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Kárným proviněním předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu je též zaviněné porušení povinností spojených s funkcí předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu. Za kárné provinění lze uložit soudci podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření:

- a) důtku,
- b) snížení platu až o 30 % na dobu nejvíce 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se soudce dopustil v době před zaházením kárného opatření, na dobu nejvíce 2 let (platová základna soudců činila v roce 2017 částku 80 490 Kč/měs., maximální sankce tedy může činit ze základního platu částku 290 tis. Kč),
- c) odvolání z funkce předsedy senátu,
- d) odvolání z funkce soudce.

Za kárné provinění lze uložit předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření:

- a) důtku,
- b) odnětí zvýšení platového koeficientu za výkon funkce předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu na dobu nejvíce 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu dopustil v době před zaházením kárného opatření, na dobu nejvíce 2 let,

- c) snížení platu až o 30 % na dobu nejvíce 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu dopustil v době před zahlazením kárného opatření, na dobu nejvíce 2 let,
- d) odvolání z funkce předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu.

Od uložení kárného opatření lze upustit, jestliže projednání kárného provinění je postačující. Drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování může orgán státní správy soudů, který je oprávněn podat návrh na zahájení kárného řízení, vyřídit tím, že je soudci, předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu vytkne, je-li to postačující.

3. POČTY KÁRNÝCH ŘÍZENÍ

Autoři článku požádali jednotlivé profesní samosprávné komory o sdělení počtu jejich členů ke konci roku 2015 a 2016 a dále o sdělení počtu pravomocně ukončených disciplinárních či kárných řízeních

s jejich členy, ve kterých bylo konstatováno provinění. Přehled získaných údajů je uveden v tab. 1. Do počtu ukončených řízení jsou započítána i řízení, ve kterých byla konstatována vina, ale bylo upuštěno od potrestání. Dále je v tabulce uveden propočet relativní míry delikvence, což je relativní ukazatel udávající procento členů příslušné komory (profese) vykazujících závadové jednání, jenž má charakter kárného (disciplinárního) provinění. Údaje o státních zástupcích jsou čerpány z výročních zpráv Nejvyššího státního zastupitelství za roky 2015 a 2016. Údaje o znalcích jsou čerpány ze sdělení Odboru justičního dohledu Ministerstva spravedlnosti ČR.

S ohledem na skutečnost, že tento článek je primárně určen pro znaleckou obec, podrobněji uvádíme údaje o správních řízeních se znalci. V roce 2015 Ministerstvo spravedlnosti ČR jako prvostupňový správní orgán vedlo 7 správních řízení, přičemž jedno bylo ukončeno rozhodnutím o vyškrtnutí ze seznamu, ve dvou případech byla uložena pokuta a čtyřikrát bylo řízení zastaveno pro promlčení. Všechny krajské soudy v roce 2015 evidovaly pouze počet uložených pokut, kterých bylo 34, a počet výstrah, kterých bylo uloženo 5. V roce 2016 Ministerstvo spravedlnosti ČR vedlo jako prvostupňový správní orgán 6 správních řízení, z toho byla pětikrát uložena pokuta. Všechny krajské soudy v roce 2016 vedly 30 správních řízení, z toho dvacet devětkrát byl uložen správní trest dle zákona o znalcích a tlumočnících (z toho 23× pokuta,

Tab. 1 Srovnání počtu členů komor a počtu kárných řízení.

Komora / profese	Počet členů k 31. 12. 2015	Počet pravomocně ukončených kárných (disciplinárních) přestupkových řízení s konstatováním viny v roce 2015	Relativní delikvence v %	Počet členů k 31. 12. 2016	Počet pravomocně ukončených kárných (disciplinárních) přestupkových řízení s konstatováním viny v roce 2016	Relativní delikvence v %
označení sloupce: A	B	C	$D = C/B \times 100$	E	F	$G = F/E \times 100$
Advokátní komora	11 011	81	0,736	11 310	70	0,619
Česká komora architektů	3 547	24	0,677	3 649	29	0,795
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě	30 506	16	0,052	30 768	10	0,033
Česká lékárnická komora	8 712	37	0,425	8 840	39	0,441
Česká lékařská komora (pozn. počet řízení u okresních discipl. orgánů vč. řízení o neplacení čl. příspěvků, počet členů a vč. nepracujících důchodců a MD)	52 348	1 033	1,973	53 286	880	1,651
Česká stomatologická komora	8 117	13	0,160	8 240	12	0,146
Exekutorská komora ČR	159	4	2,516	158	8	5,063
Komora auditorů ČR	1 291	28	2,169	1 258	55	4,372
Komora daňových poradců ČR	4 612	3	0,065	4 655	3	0,064
Komora patentových zástupců ČR	údaj nedodán	údaj nedodán		248	0	0,000
Komora veterinárních lékařů ČR	4 807	36	0,749	4 996	35	0,701
Notářská komora ČR (pozn. komora nevede přesnou statistiku kárných řízení)	449	cca 10	cca 2,2	449	cca 10	cca 2,2
Státní zástupci	1 255	10	0,797	1 243	5	0,402
Znalci (pozn. počet řízení vč. výstrah)	9 904	42	0,424	9 674	43	0,444

6× vyškrtnutí ze seznamu), výstrah bylo uloženo 9. Statistika nezahrnuje znalecké ústavy. Ministerstvo spravedlnosti dále eviduje souhrnný údaj za roky 2015–2017 o rozhodnutí o zániku práva vykonávat znaleckou činnost. Z uvedeného důvodu bylo pravomocně vyškrtnuto celkem 27 znalců.

Je třeba zdůraznit, že jednotlivé statistické údaje uvedené v tab. 1 nelze jednoduše mechanicky srovnávat. Každá profese má odlišnou úpravu kárné odpovědnosti, jak je uvedeno výše. V některých případech jsou kárná řízení vedena i z důvodů neplacení členských příspěvků, což není situace, kdy by docházelo k nekvalitnímu výkonu činnosti příslušného odborníka. Významný vliv má i rozsah, zaměření a důslednost kontrolní a dohledové činnosti samosprávných komor. Vysoké hodnoty v případě Exekutorské komory či Komory auditorů, tak mohou znamenat i přísný a aktivní přístup kontrolních orgánů těchto komor.

4. ZÁVĚR

V podmínkách České republiky je právní úprava kárné odpovědnosti jednotlivých, v článku popisovaných, profesí velmi rozdílná. Rovněž maximální výše možných pokut se pohybuje v značném rozpětí. V navrhovaném a neschváleném zákoně o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech byla navržena maximální sankce ve výši 500 tis. Kč, zatímco jiné profese pracující v resortu justice, státní zástupci či soudci mohou v kárném řízení obdržet sankci ve výši 261 tis. Kč, resp. 290 tis. Kč. Přitom existuje významný nepoměr v odměňování znalců na straně jedné a na odměňování soudců či státních zástupců na straně druhé. Podstatně méně odměňovaným znalcům byla navrhována podstatně vyšší maximální sankce.

Kárné řízení vedené u příslušné profesní komory nemusí být jediným typem řízení, kde se řeší neodborný výkon profese. I když nelze údaje z provedeného porovnání počtu členů a počtu řízení, ve kterých byla konstatována kárná vina, jednoduše srovnávat, i tak mají určitou vypovídací hodnotu. Jedním z motivů předkládaného nového zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech bylo i určité společenské klima dané několika mediálně známými kauzami (Janoušek, Kramný, OKD), kde došlo k zpochybnění práce konkrétních znalců. Pokud srovnáme počet evidovaných členů příslušné profese a počet pravomocně ukončených kárných řízení, ve kterých byla konstatována vina,

dojdeme k závěru, že soudní znalci nijak statisticky negativně nevybočují od ostatních svobodných profesí či profesí v justici. Počet znalců, u kterých existuje důvodná pochybnost o kvalitě jejich práce, je srovnatelný s počtem takto problematických osob v řadách státních zástupců, lékárníků, architektů či veterinárních lékařů. Relativní počet kárně odsouzených auditorů, notářů či exekutorů je ještě vyšší, než je případ znalců. Statistická data tedy ideová východiska navrhovatele zákona nepotvrzují.

5. Literatura

- [1] Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii.
- [2] Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).
- [3] Návrh zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, sněmovní tisk č. 1025.
- [4] Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře.
- [5] Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
- [6] Zákon č. 381/1991, Sb. o Komoře veterinárních lékařů České republiky.
- [7] Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.
- [8] Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech).
- [9] Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky.
- [10] Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.
- [11] Zákon č. 383/1993 Sb., o státním zastupitelství.
- [12] Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně dalších zákonů.
- [13] Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví.

Při tvorbě článku bylo vycházeno z právní úpravy účinné k prosinci 2017.